

Zuzanna Rojowska

FINANCIAL REPORTING AND AUDITING

Etyka zawodowa biegłego rewidenta

Biegły rewident jest osobą wykonującą zawód zaufania publicznego, co zobowiązuje go do działania zgodnie z przyjętymi zasadami etyki zawodowej.

Ustawodawca podkreśla, że biegły rewident przeprowadzając czynności rewizji finansowej w szczególności powinien zachować **uczciwość** (rzetelność), **obiektywizm** (bezstronność), **zawodowy sceptycyzm** (podejrzliwość), **należyta staranność** (dokładność oraz precyzję), a także **dochowywać tajemnicy zawodowej** na każdym etapie swojej pracy i po ich zakończeniu.

Szczegółowe zasady etyki zawodowej biegłego rewidenta określa uchwała **Krajowej Rady Biegłych Rewidentów**. Dnia 6 sierpnia 2021 roku został uchwalony obecnie obowiązujący stan prawny, który ustanowił **Międzynarodowy Kodeks etyki zawodowych księgowych** opracowany przez **International Ethics Standards Board for Accountants** (IESBA) jako obowiązujący dla biegłych rewidentów.

Według Kodeksu najważniejszym celem wykonywania zawodu biegłego rewidenta jest postępowanie w taki sposób, aby zachować **najwyższy kanon jakości wykonywanego zawodu**, spełniając jednocześnie kryterium związane z interesem społecznym. Kodeks ten definiuje pojęcie **niezależności** jaką powinna charakteryzować się osoba wykonująca usługi atestacyjne, określając jej dwa rodzaje tj. **niezależność umysłu** oraz **niezależność wizerunku**.

Zasady etyki zawodowej biegłych rewidentów:

Niezależność

Literatura przedmiotu wskazuje niezależność biegłego rewidenta jako najbardziej fundamentalną zasadę zawodową, która polega na wykonywaniu profesji w sposób samodzielny i niezawisły, bazując wyłącznie na obowiązujących normach prawnych, etycznych oraz przepisach dotyczących wykonywania zawodu.

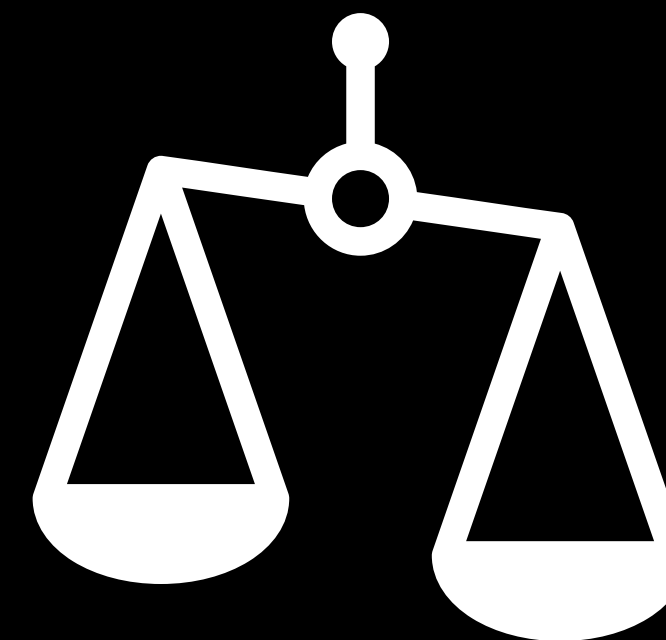
Zawodowy sceptycyzm

Cechę tą ustawodawca definiuje jako nieustanne przyjmowanie przez biegłego, że mogą zaistnieć okoliczności, które powodować będą istotne zniekształcenie badanych sprawozdań finansowych, takie jak błąd lub oszustwo.

Uczciwość

To cecha, która wymaga starannego postępowania w przypadku wykrycia w trakcie wykonywania czynności rewizji finansowej niespójności informacji oraz dążenia do uzyskania niezbędnych wyjaśnień i dowodów zgodnych ze stanem faktycznym.

Termin „etyka”
pochodzi z języka
greckiego i jest
definiowany jako ogół
norm moralnych.

Zasady etyki zawodowej biegłych rewidentów:

Tajemnica zawodowa

Zasada, według której biegły rewident ma zakaz ujawniania danych wrażliwych o zleceniodawcy oraz obowiązek zachowania w tajemnicy wszystkich informacji oraz dokumentów, do których dostęp miał biegły rewident podczas świadczenia usług.

Obiektywizm

Zasada, która nakłada na audytora obowiązek rozważenia wszystkich okoliczności, które mogłyby stanowić zagrożenie dla bezstronności świadczonych usług oraz wystawionych opinii oraz zasada według, której formułowane przez biegłego osądy powinny być pozbawione subiektywnych, niezgodnych ze stanem faktycznym opinii.

Należyta staranność

Zachowanie należytych kompetencji zawodowych oraz staranności wymaga od biegłego rewidenta posiadania niezbędnej eksperckiej wiedzy, która przydatna jest podczas identyfikowania niebezpieczeństwa istotnych zniekształceń.

Profesjonalizm

Postawa profesjonalnego postępowania oznacza dla biegłego rewidenta wymóg stosowania się do obowiązujących przepisów i aktów prawnych, a także wystrzegania się sytuacji, które mogłyby zniszczyć reputację zawodu. Biegły rewident nie powinien także uczestniczyć w żadnych czynnościach, które mogłyby negatywnie oddziaływać na dobre imię zawodu.

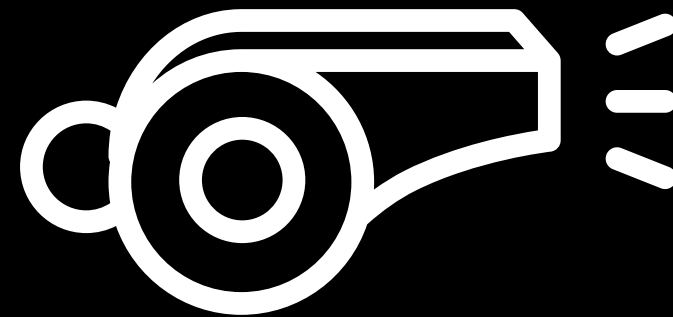
Za nieprzestrzeganie zasad etyki zawodowej biegły rewident podlega trzem rodzajom odpowiedzialności:

Odpowiedzialność karna

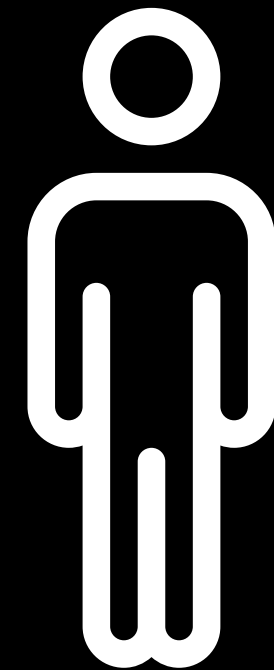
Odpowiedzialność ciężąca na audytorze w przypadku sporządzenia opinii o sprawozdaniu finansowym lub opinii o sytuacji majątkowo - finansowej zlecniodawcy niezgodnej ze stanem faktycznym.

Wówczas podlega on karze pozbawienia wolności do dwóch lat, grzywnie lub obu tym karom łącznie.

Odpowiedzialność dyscyplinarna

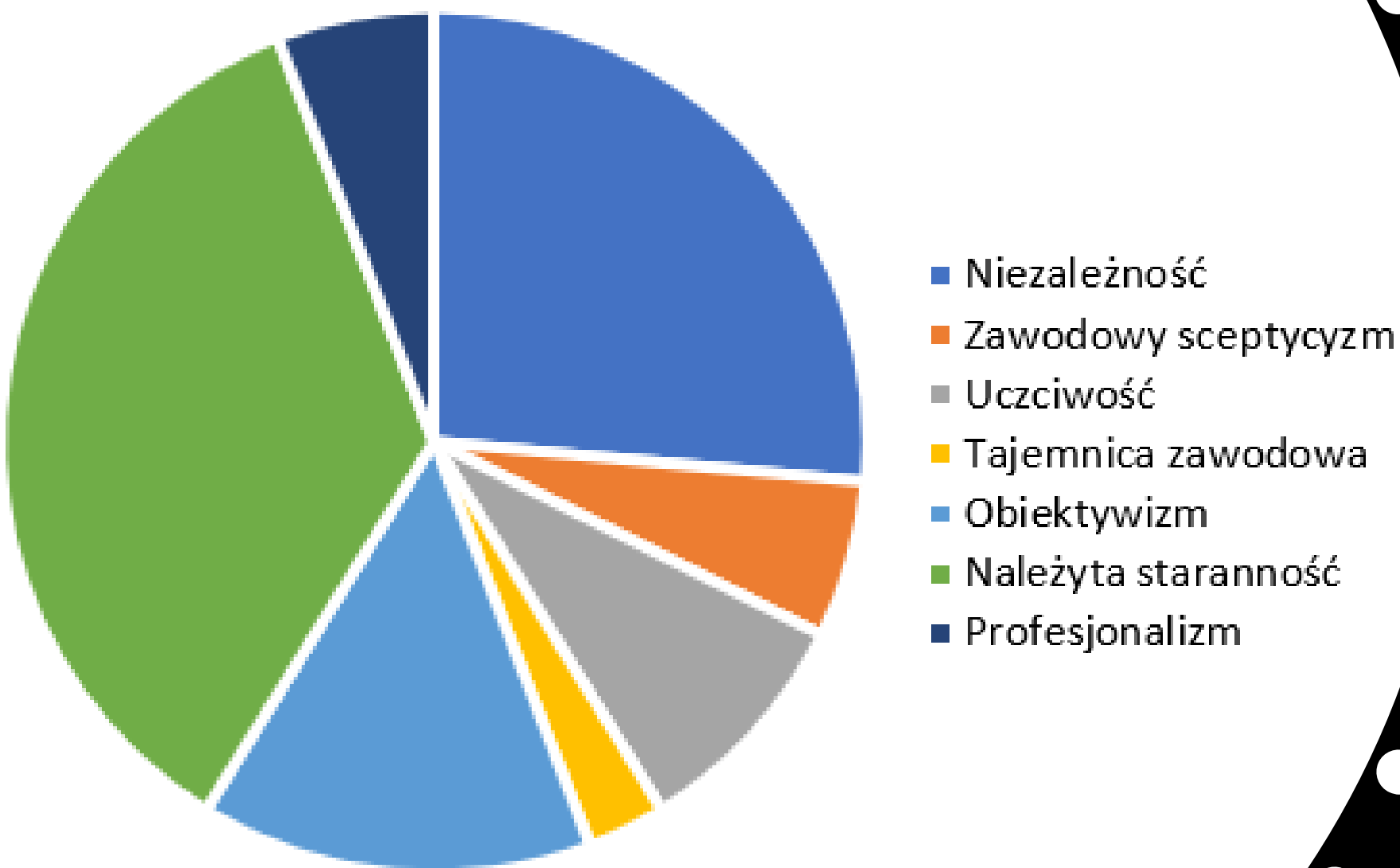
Jest to odpowiedzialność, która związana jest bezpośrednio z przestrzeganiem zasad etyki zawodowej, za których złamanie grozi biegłemu upomnienie, kara pieniężna, zawieszenie prawa do wykonywania zawodu na okres od jednego roku do trzech lat lub usunięcie z rejestru.

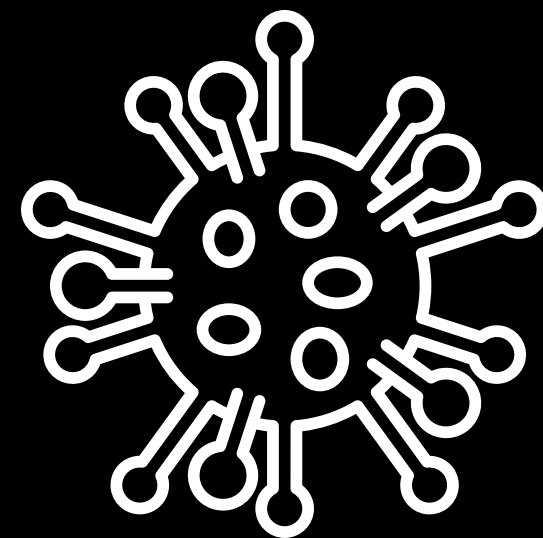
Odpowiedzialność cywilna

Biegły rewident odpowiada także za krzywdy wyrządzone osobom trzecim w wyniku wydania opinii, która była niezgodna ze stanem faktycznym i naraziła te osoby na straty materialne. W takim wypadku biegły rewident jest zobowiązany do zadośćuczynienia, ponosząc karę pieniężną pokrywającą równowartość szkody.

Ankietowani za najważniejszą cechę etyki zawodowej audytorów w obliczu trwającej pandemii SARS-CoV-2 uznali **należyta staranność**.

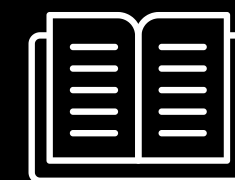

Wśród uzasadnień swojego wyboru ankietowani podawali przede wszystkim konieczność wykazania się **ekspercką wiedzą** oraz **dokładnością**.

Aby zbadać jak pandemia SARS-CoV-2 wpłynęła na postrzeganie etyki zawodowej biegłych rewidentów **przeprowadzono** krótką **ankietę**, której wyniki przedstawiono na wykresie.

Bibliografia

1. Ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 1415),
2. Uchwała Krajowej Rady Biegłych Rewidentów nr 1760/27a/2021 z dnia 6 sierpnia 2021 r. w sprawie zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów,
3. J. Pfaff, Wpływ rewizji finansowej na wiarygodność sprawozdania finansowego, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Katowicach, Katowice 2008,
4. M. Andrzejewski, Korygująca funkcja rewizji finansowej w systemie rachunkowości, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Kraków 2012,
5. Ustawa z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości (Tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 217.),
6. Encyklopedia popularna PWN, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007.